

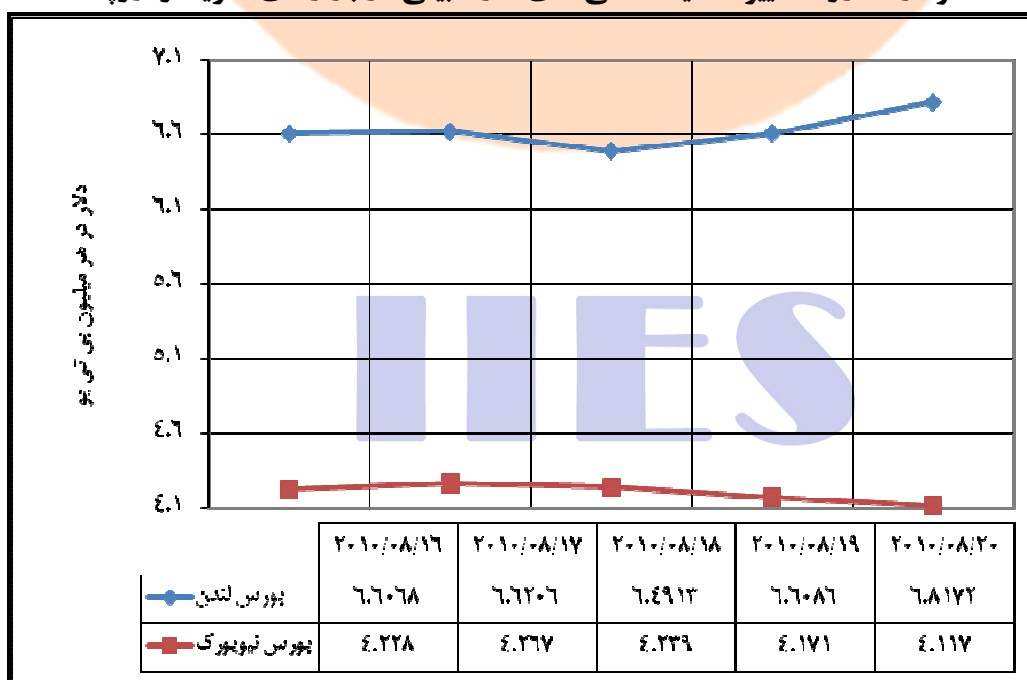
بررسی تحولات هفتگی بازارهای جهانی گاز طبیعی و فرآورده های نفتی (۲۲ اوت ۲۰۱۰)

غلامعلی رحیمی - مهدیه علوی
کارشناسان بازار انرژی

بررسی و تحلیل بازار گاز :

قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس آمریکا (آتی های ماه اول برای تحویل در سپتامبر ۲۰۱۰) طی دوره ۱۶ اوت الی ۲۰ اوت ۲۰۱۰، از یک روند کاهشی ملایم همراه با نوسان برخوردار بود. بر این اساس قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس نایمکس از حدود ۴/۲۲۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۶ اوت ۲۰۱۰ تا کمتر از ۴/۱۱۷ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۰ اوت کاهش یافت. از سوی دیگر، قیمت آتی های گاز طبیعی در بازار بورس لندن (ICE) برای تحویل در ماه سپتامبر ۲۰۱۰ از یک روند افزایشی برخوردار بوده و از حدود ۶/۶۰۶۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۶ اوت تا بیش از ۶/۸۱۷۲ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۰ اوت افزایش یافت.

نمودار ۱: روند تغییرات قیمت آتی های گاز طبیعی در بازارهای آمریکا و اروپا

قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار هنری هاب از یک روند کاهشی همراه با نوسان برخوردار بوده و با ۳ سنت (۰/۷ درصد) کاهش، از حدود ۴/۳۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۱ اوت تا کمتر از ۴/۳۵ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۸ اوت کاهش یافت. این سطح قیمتی به میزان ۲۸/۵۷ درصد از قیمت ۶/۰۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو قیمت هنری هاب در اوایل سال ۲۰۱۰، پایین تر می باشد.

جدول ۱: روند تغییرات قیمت تک محموله و آتی های گاز طبیعی بازار آمریکای طی دوره ۱۱ اوت الی ۱۸ اوت ۲۰۱۰ - (دلار در هر میلیون بی.تی.یو)

۱۱ اوت	۱۲ اوت	۱۳ اوت	۱۶ اوت	۱۷ اوت	۱۸ اوت	
قیمت های تک محموله						
۴/۳۸	۴/۴۲	۴/۳۵	۴/۳۷	۴/۲۸	۴/۳۵	هنری هاب
۴/۷۸	۴/۷۸	۴/۶۵	۴/۷۸	۴/۶۵	۴/۶۹	نیویورک
۴/۴۸	۴/۵۱	۴/۳۵	۴/۳۹	۴/۲۸	۴/۳۱	شیکاگو
قیمت آتی ها						
۴/۳۲۶	۴/۲۹۶	۴/۳۲۸	۴/۲۲۸	۴/۲۶۷	۴/۲۳۹	تحویل سپتامبر ۲۰۱۰
۴/۳۳۱	۴/۳۱۵	۴/۳۵۰	۴/۲۴۹	۴/۲۸۳	۴/۲۶۶	تحویل اکتبر ۲۰۱۰

قیمت های تک محموله گاز طبیعی در بازارهای نیویورک و شیکاگو نیز از یک روند کاهشی همراه با نوسان برخوردار بوده و به ترتیب از حدود ۴/۷۸ و ۴/۴۸ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۱ اوت ۲۰۱۰ تا کمتر از ۴/۶۹ و ۴/۳۱ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۱۸ اوت کاهش یافتند. همچنین قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار اروپا (لندن - ICE) با ۱۴ سنت کاهش طی دوره ۱۱ اوت الی ۱۸ اوت ۲۰۱۰، از حدود ۶/۴۳ دلار در هر میلیون بی.تی.یو تا کمتر از ۶/۲۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو طی دوره مذکور کاهش یافته است.

جدول ۲: مقایسه قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار های مختلف طی دوره ۱۱ اوت الی ۱۸ اوت ۲۰۱۰ - (دلار در هر میلیون بی.تی.یو)

بازار	۱۱ اوت	۱۸ اوت
HENRY HUB	۴/۳۸	۴/۳۵
S.CALIF.	۳/۹۹	۳/۷۹
TORONTO	۴/۶۹	۴/۶۴
ICE	۶/۴۳	۶/۲۹

بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا میزان ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی هفته منتهی به ۱۳ اوت ۲۰۱۰ در حدود ۳۰۱۲ میلیارد فوت مکعب بود که نسبت به هفته قبل از آن بیش از ۲۷ میلیارد فوت مکعب افزایش یافته است. این ذخایر به میزان ۱۸۵ میلیارد فوت مکعب (۵/۸ درصد) کمتر از میزان مشابه سال قبل در تاریخ ۱۳ اوت ۲۰۰۹ بوده و به میزان ۱۹۶ میلیارد فوت مکعب (۷ درصد) بیشتر از متوسط ۵ سال گذشته (۲۰۰۵-۲۰۰۹) می باشد. میزان متوسط ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی آمریکا طی ۵ سال گذشته در حدود ۲۸۱۶ میلیارد فوت مکعب بوده است. در منطقه شرق، میزان ذخایر طی هفته منتهی به ۱۳ اوت به میزان ۴۰ میلیارد فوت مکعب نسبت به هفته قبل از آن افزایش یافته و به میزان ۱۵ میلیارد فوت مکعب (۱ درصد) از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه بالاتر می باشد. ذخایر در منطقه تولیدی (آلاباما، آرکانزاس، کانزاس، لوئیزیانا و...) به میزان ۹۴ میلیارد فوت مکعب بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه یعنی (۸۶۰ میلیارد فوت مکعب) بوده ولی نسبت به هفته قبل از آن به میزان ۱۶ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته است. سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی منطقه تولید به میزان ۱۲۰ میلیارد فوت مکعب (۱۱/۲ درصد) از میزان مشابه سال قبل در تاریخ ۱۳ اوت ۲۰۰۹ کمتر می باشد.

جدول ۳: روند تغییرات سطح ذخایر زیرزمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی دوره ۶ اوت الی ۱۳ اوت ۲۰۱۰

مقایسه روند تاریخی				میزان ذخایر بر حسب میلیارد فوت مکعب			منطقه
متوسط ۵ سال گذشته		۱۳ اوت ۲۰۰۹		میزان تغییر	۱۳ اوت ۲۰۱۰	۶ اوت ۲۰۱۰	
تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)	تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)				
۱	۱۵۶۱	-۵/۹	۱۶۷۴	۴۰	۱۵۷۶	۱۵۳۶	شرق
۲۱/۷	۳۹۶	۷/۶	۴۴۸	۳	۴۸۲	۴۷۹	غرب
۱۰/۹	۸۶۰	-۱۱/۲	۱۰۷۴	-۱۶	۹۵۴	۹۷۰	تولید
۷	۲۸۱۶	-۵/۸	۳۱۹۷	۲۷	۳۰۱۲	۲۹۸۵	مجموع

سطح ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی منطقه غرب آمریکا طی هفته منتهی به ۱۳ اوت ۲۰۱۰ به میزان ۳ میلیارد فوت مکعب نسبت به هفته قبل از آن افزایش یافته و معادل ۸۶ میلیارد فوت مکعب بالاتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه می باشد. بطور کلی سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا که معادل ۳۰۱۲ میلیارد فوت مکعب می باشد، در محدوده تاریخی ۵ سال گذشته قرار دارد.

بررسی و تحلیل بازار فرآورده های نفتی :

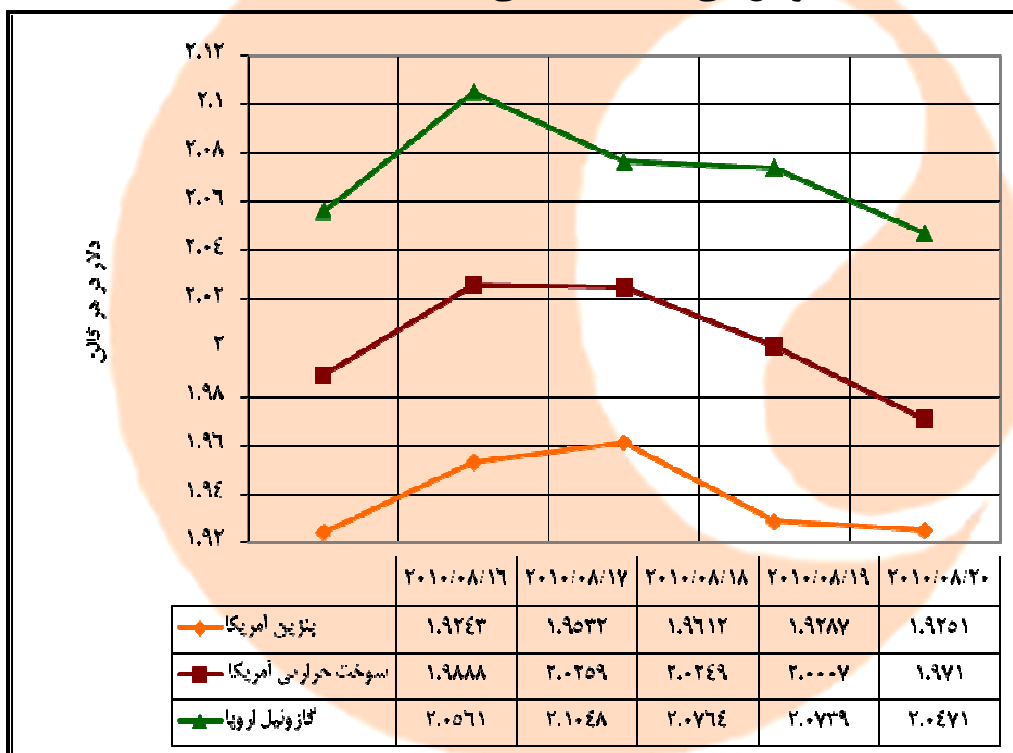
قیمت بنزین سوپر بدون سرب و سوخت حرارتی در بازار بورس آمریکا (آتی های ماه اول)، طی هفته منتهی به ۲۰ اوت ۲۰۱۰ از یک روند نوسانی برخوردار بود. قیمت بنزین سوپر بدون سرب در بازار بورس نیویورک، در ابتدا در پی امیدواری های ناشی از رشد سود شرکت ها و تولیدات صنعتی در آمریکا، رشد شاخص بازار سهام آمریکا به سبب اخبار منتشر شده درباره سود فراتر از انتظار شرکت های خرده فروشی همچون وال مارت و هوم دپیت، کاهش ارزش دلار در مقابل یورو و همچنین به تبعیت از افزایش قیمت های نفت خام، از حدود ۱/۹۲۴۳ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۱۶ اوت تا بیش از ۱/۹۶۱۲ دلار به ازای هر گالن در روز ۱۸ اوت ۲۰۱۰ افزایش یافت، ولی مجدداً به دنبال انتشار اخبار نگران کننده درباره وضعیت اقتصادی ژاپن و آمریکا، بروز نشانه های جدید از کند شدن روند رشد اقتصادی و افزایش آمارهای مربوط به بیکاری در آمریکا، تشدید نگرانی ها از تداوم تقاضای ضعیف نفت خام و فرآورده های نفتی در ماههای آتی، کاهش ارزش شاخص های بورس در بازارهای جهانی، افزایش ارزش دلار در مقابل یورو و همچنین به تبعیت از کاهش قیمت های نفت خام، قیمت بنزین سوپر بدون سرب تا سطح ۱/۹۲۵۱ دلار به ازای هر گالن در روز ۲۰ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافت. البته طی هفته مذکور کاهش سطح ذخیره سازی های بنزین آمریکا معادل ۱۰۰ هزار بشکه و همچنین افزایش تقاضای بنزین آمریکا معادل ۲۲۳ هزار بشکه در روز در هفته منتهی به ۱۳ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تقویت کننده قیمت بنزین در بازار آمریکا به شمار می روند.

قیمت سوخت حرارتی نیز در بازار بورس نیامکس با توجه به عوامل افزایشی و کاهشی مذکور و به تبعیت از بازار نفت خام، ابتدا از حدود ۱/۹۸۸۸ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۱۶ اوت تا بیش از ۲/۰۲۵۹ دلار به ازای هر گالن در روز ۱۷ اوت ۲۰۱۰ افزایش یافت، ولی مجدداً تا سطح ۱/۹۷۱ دلار به ازای هر گالن در روز ۲۰ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافت. در این میان افزایش سطح ذخیره سازی های فرآورده های میان تقطیر آمریکا معادل ۱/۱ میلیون بشکه در هفته منتهی به ۱۳ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تضعیف کننده قیمت سوخت حرارتی در بازار آمریکا و از سوی دیگر، افزایش تقاضای فرآورده های میان تقطیر آمریکا معادل ۲۷۴ هزار بشکه در روز طی هفته مذکور، از عوامل تقویت کننده قیمت سوخت حرارتی در بازار آمریکا به شمار می روند.

قیمت آتی های گازوئیل اروپا نیز طی دوره مذکور از یک روند نوسانی برخوردار بوده و ابتدا از حدود ۲/۰۵۶۱ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۱۶ اوت ۲۰۱۰ تا بیش از ۲/۱۰۴۸ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۱۷ اوت افزایش یافت، ولی مجدداً تا سطح ۲/۰۴۷۱ دلار به ازای هر گالن در تاریخ ۲۰ اوت کاهش یافت. طی هفته مذکور، افزایش سطح ذخیره سازی های فرآورده های میان تقطیر آمریکا (معادل ۱/۱ میلیون بشکه)، سوخت جت (معادل ۵۰۰ هزار بشکه) و نفت کوره پسماند (معادل ۱۰۰

هزار بشکه) در هفته منتهی به ۱۳ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تضعیف کننده قیمت های فرآورده های نفتی و از سوی دیگر، کاهش سطح ذخیره سازی های بنزین (معادل ۱۰۰ هزار بشکه) و همچنین افزایش تقاضای بنزین و فرآورده های میان تقطیر آمریکا به ترتیب معادل ۲۲۳ هزار بشکه در روز و ۲۷۴ هزار بشکه در روز در هفته منتهی به ۱۳ اوت ۲۰۱۰، از عوامل تقویت کننده قیمت های فرآورده های نفتی به شمار می روند.

نمودار ۲: روند تغییرات قیمت آبی های بنزین، سوخت حرارتی و گازوئیل در بازارهای بورس طی دوره ۱۶ اوت الی ۲۰ اوت ۲۰۱۰

بر اساس آمار منتشره اداره اطلاعات انرژی آمریکا در روز ۱۸ اوت ۲۰۱۰، قیمت های تک محموله فرآورده های نفتی در بازارهای جهانی طی دوره ۱۰ اوت الی ۱۷ اوت ۲۰۱۰ از یک روند کاهشی برخوردار بودند. بر این اساس، قیمت های تک محموله بنزین معمولی در بازارهای آمریکا (خلیج مکزیک)، اروپا (روتردام) و آسیا (سنگاپور) به ترتیب با ۱۳/۴۱، ۱۰/۲ و ۹/۱۷ سنت کاهش در هر گالن، از حدود ۲۰۰/۱، ۲۰۳/۱۱ و ۲۰۲/۹۸ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۱۰ اوت تا کمتر از ۱۸۶/۶۹، ۱۹۲/۹۱ و ۱۹۳/۸۱ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۱۷ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافته است. قیمت های تک محموله گازوئیل در بازارهای اروپا و آسیا نیز از یک روند کاهشی برخوردار بوده و از حدود ۲۱۳/۱۷ و ۲۱۴/۵۲ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۱۰ اوت تا کمتر از ۲۰۳/۵۰ و ۲۰۳/۶۹ سنت به ازای هر گالن در تاریخ ۱۷ اوت ۲۰۱۰ کاهش یافته است. همچنین قیمت های تک محموله سوخت

جت در بازارهای آمریکا، اروپا و آسیا به ترتیب با ۸/۱۴، ۸/۰۸ و ۱۱/۴۳ سنت کاهش در هر گالن طی دوره ۱۰ اوت الی ۱۷ اوت ۲۰۱۰ همراه بوده اند. قیمت های تک محموله نفت کوره نیز در همه بازارها از چنین روند کاهشی برخوردار بوده است.

جدول ۴: روند تغییرات قیمت های تک محموله فرآورده های نفتی در بازارهای جهانی طی دوره ۱۰ اوت الی ۱۷ اوت ۲۰۱۰ - (سنت در هر گالن)

۱۷ اوت	۱۶ اوت	۱۳ اوت	۱۲ اوت	۱۱ اوت	۱۰ اوت		
۱۸۶.۶۹	۱۸۳.۸۵	۱۸۵.۲۲	۱۸۷.۶۸	۱۹۰.۰۲	۲۰۰.۱	خلیج مکزیک	بنزین معمولی
۱۹۲.۹۱	۱۸۹.۸	۱۸۹.۳۷	۱۹۳.۴۸	۱۹۸.۱۵	۲۰۳.۱۱	روتردام	
۱۹۳.۸۱	۱۹۳.۱	۱۹۴.۸۸	۱۹۷.۵۷	۲۰۳.۰۲	۲۰۲.۹۸	سنگاپور	
۲۰۳.۵	۲۰۰.۰۶	۲۰۲.۰۹	۲۰۱.۸۲	۲۰۶.۵۴	۲۱۳.۱۷	روتردام	گازوئیل
۲۰۳.۶۹	۲۰۳.۵۷	۲۰۵	۲۰۸.۲۱	۲۱۲.۳۸	۲۱۴.۵۲	سنگاپور	
۲۰۵.۹۱	۲۰۲.۵	۲۰۴.۲۳	۲۰۲.۷	۲۰۸.۳۴	۲۱۴.۰۵	خلیج مکزیک	سوخت جت
۲۰۸.۴۱	۲۰۵.۰۱	۲۰۶.۶۷	۲۰۷.۷۳	۲۱۰.۳	۲۱۶.۴۹	روتردام	
۲۰۳.۳۳	۲۰۳.۴۵	۲۰۴.۴	۲۰۷.۷۴	۲۱۲.۰۲	۲۱۴.۷۶	سنگاپور	
۱۶۴.۳۶	۱۶۱.۲۴	۱۶۰.۰۵	۱۶۱.۰۲	۱۶۵.۱۹	۱۷۱.۵	خلیج مکزیک	نفت کوره
۱۷۵.۰۸	۱۷۲.۰۶	۱۷۰.۲۳	۱۷۵.۲۶	۱۸۰.۹۲	۱۸۰.۹۲	روتردام	
۱۶۹.۰۴	۱۶۸.۲	۱۶۹.۲۸	۱۷۱.۹۷	۱۷۶.۲۱	۱۷۶.۹۱	سنگاپور	

همچنین بر اساس آمارهای امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران، میانگین بهای هر تن بنزین سوپر بدون سرب در بازار خلیج فارس با ۳۱ دلار و ۹۰ سنت کاهش نسبت به هفته قبل (۱۱ اوت ۲۰۱۰)، طی روز ۱۸ اوت ۲۰۱۰ در سطح ۶۷۷ دلار و ۸ سنت قرار گرفت. بر این اساس، هر تن بنزین سوپر بدون سرب در بازارهای مدیترانه ۶۶۵ دلار، شمال اروپا ۶۶۹ دلار، آمریکا ۷۲۴ دلار و ۱۷ سنت، ژاپن ۷۱۷ دلار و ۵۸ سنت و سنگاپور ۷۰۱ دلار و ۱۶ سنت معامله شده است. میانگین بهای هر تن سوخت جت نیز در بازار خلیج فارس با ۲۵ دلار و ۶۰ سنت کاهش نسبت به هفته قبل، طی روز ۱۸ اوت ۲۰۱۰ در سطح ۶۶۷ دلار و ۲۰ سنت قرار گرفت.

میانگین بهای هر تن نفت گاز در بازار خلیج فارس با ۲۵ دلار و ۴۰ سنت کاهش نسبت به هفته قبل (۱۱ اوت ۲۰۱۰)، طی روز ۱۸ اوت ۲۰۱۰ در سطح ۶۲۰ دلار و ۱۴ سنت قرار گرفت. بر اساس آمارهای امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران، میانگین بهای هر تن نفت کوره نیز در بازار خلیج فارس با ۱۶ دلار و ۷۰ سنت کاهش نسبت به هفته قبل (۱۱ اوت ۲۰۱۰)، طی روز ۱۸ اوت ۲۰۱۰ در سطح ۴۳۸ دلار و ۲۱ سنت قرار گرفت.

- 1- *Weekly Petroleum Status Report, 5 May 2010, EIA*
- 2- *Monthly Oil Market Report, March 2010, Opec*
- 3- *This Week In Petroleum, EIA*
- 4- WWW.IEA.Org
- 5- *WTI Price, Reuters News Service (www.reuters.com)*
- 6- *Daily Basket Price . www.Opec.org*
- 7- www.eia.doe.gov
- 8- www.ihsglobalinsight.com
- 9- www.bloomberg.com
- 10- *Weekly Underground Natural Gas Storage Report, EIA*
- 11- www.Bloomberg.com
- 12- *NGI,s Daily Gas Price Index (www.intelligencepress.com)*
- 13- *Energy Information Administration: From EIA-912, "Weekly Underground Natural Gas Storage Report" and the Historical Weekly Storage Estimate Database.*
- 14- *World Gas Intelligence*
- 15- www.shana.ir

IIES